

ПРОТОКОЛ №10
засідання кафедри філософії та релігієзнавства
Факультету суспільно-гуманітарних наук
Київського університету імені Бориса Грінченка
від 9 травня 2023 року

ПРИСУТНІ: д. філос.н., проф. О.С. Александрова, декан ФСГН; д. філос. н., проф. І.Б.Осташук, завідувач кафедри; д. філос. н., проф. О.В. Горбань, професор кафедри; д. філос. н., проф. Р.О. Додонов, професор кафедри; д. філос. н., проф. І.М. Ломачинська, професор кафедри; д. філос. н., проф. Я.І. Пасько, професор кафедри; д. філос. н., проф. М.В.Колінько, професор кафедри; к. і. н., доц. Т.Г. Купрій, доцент кафедри; к. філос. н., доц. Ю.В. Омельченко, доцент кафедри; к.н. з держ. упр. Р.А. Небожук, доцент кафедри; к. філос. н., доц. С.А. Хрипко, доцент кафедри; к. філос. н., доц. Р.В. Мартич, доцент кафедри; Г.В.Тимофєєва, викладач кафедри; В.О.Шуточкін, секретар кафедри.

Запрошені: д.ф.н., проф. професор Факультету Філософії Університету Адама Міцкевича Даріуш Добржанський.

Порядок денний:

1. Обговорення та затвердження змін в ОНП «Філософія» третього рівня вищої освіти (Александрова О.С.).
 2. Обговорення відкритих лекцій викладачів (викладачі кафедри).
 3. Підготовка до проведення Всеукраїнської наукової конференції “Київські філософські студії-2023” (19 травня 2023 р.) (Додонов Р.О.).
 4. Підготовка до захисту кваліфікаційних робіт (Осташук І.Б., викладачі кафедри).
 5. Сертифікація ЕНК (проф. Ломачинська І.М.).
 6. Різне.
 - 7.
1. **Обговорення та затвердження змін в ОНП «Філософія» третього рівня вищої освіти (Александрова О.С.).**

СЛУХАЛИ: д.ф.н., проф. Александрову О.С. (гарант ОНП) про внесення змін в ОНП «Філософія» в частині мови викладання шляхом додавання мови викладання – англійської. Потреба внесення змін зумовлена наявністю іноземних вступників, які готові вступити на ОНП «Філософія». О.С. Александрова зазначила, що реалізація англomовної ОНП є подальшим кроком в царині інтернаціоналізації освіти в Університеті та наступним етапом розвитку освітньо-наукової програми «Філософія». Також були озвучені рецензії на англomовну версію ОНП, які надали: д.ф.н., проф., декан Факультету Філософії Університету Св.Кирила та Мефодія Радко Дуєв

(Македонія), д.ф.н., проф., професор Факультету Філософії Університету Адама Міцкевича Даріуш Добржанський (Польща).

ВИСТУПИЛИ:

Зав. кафедри, проф. Остащук І.Б., який підтримав ідею розвитку англomовного варіанту ОНП «Філософія», зазначивши, що на кафедрі є потенціал для викладання англійською мовою, оскільки частина НПП мають дипломи або сертифікати володіння англійською мовою.

Д.ф.н., проф. Пасько Я.І., як член групи розробників зазначив, що підтримує поступ розвитку ОНП «Філософія» та її англomовної версії.

Д.ф.н., проф. професор, Даріуш Добржанський (дистанційно), окреслив досвід підготовки докторів Філософії в Університеті Адама Міцкевича в Познані, наголосивши на прогресивному змісті ОНП Філософія (мова викладання англійська). Зазначив, що набір дисциплін відповідає сучасним. практикам підготовки за спеціальністю «Філософія».

УХВАЛИЛИ: Клопотати перед Вченою радою Факультету суспільно-гуманітарних наук про затвердження змін в частині мови викладання (мова викладання: українська, англійська) в ОНП «Філософія» (третій освітньо-науковий рівень, гарант – д.ф.н., проф. Александрова О.С.).

2. Обговорення відкритих лекцій викладачів.

СЛУХАЛИ:

Завкафедри, проф. Остащука І.Б. про обговорення відкритих лекцій викладачів для умов проходження конкурсу на заміщення вакантних посад 2023 року.

ВИСТУПИЛИ:

Проф. Остащук І.Б., який представив тему своєї відкритої лекції – «Підготовка лекційного курсу» з навчальної дисципліни «Методика викладання філософських дисциплін у ЗВО» для академічної групи ФІЛОСм-1-22-2.0д. Дата проведення: 08.04.2023. На лекції була продемонстрована підготовка лекцій із філософських дисциплін, зазначені основні етапи та особливості. Описані форми фіксації лекційних матеріалів: план, тези, конспект, сценарій, текст та зауважено неперервність роботи над змістом лекції. Особливу увагу лектор наголосив на післялекційній роботі: самооцінка. Забезпечення цілісності навчального курсу: координація роботи між лектором й асистентом, забезпечення єдності різних форм роботи.

Проф. Ломачинська І.М., яка презентувала тему своєї відкритої лекції – «Консцієнтальні війни у віртуальному просторі» з навчальної дисципліни «Філософія цифрової доби» для академічної групи ФІЛОСм-1-22-2.0д. Дата проведення: 11.04.2023. Метою лекційного заняття було визначити сутність та змістовні ознаки консцієнтальних війн в сучасну цифрову добу. Сутність консцієнтальних війн, їх змістовні ознаки. Стратегії та інструментарій

консцієнтальних війн сучасності. Смисловий контекст сучасних інформаційних війн. Роль смислових операцій в консцієнтальних війнах. Мас-медіа як головне знаряддя в пропагандистських війнах. Основні етапи медіа війн. Міфологія консцієнтальних війн: зміст, стратегії функції. Методи протидії міфу. Використання технологій консцієнтальних війн в умовах сучасного глобалізованого світу.

Проф. Додонов Р.О., який на 1 курсі магістерського рівня спеціальності 033 Філософія» прочитав лекцію на тему «Пізній Л. Вітгенштайн і концепція буденної мови» з навчальної дисципліни «Аналітична філософія». Дата проведення: 17.04.2023 р.

Доц. Мартич Р.В., яка презентувала тему лекції – «Феномен любові й природа краси». Чи може любов подолати ненависть?» з дисципліни «Філософські студії» для студентів 3 курсу спеціальностей «Міжнародні відносини. Регіональні студії» та «Міжнародні відносини. Суспільні комунікації». Заняття відбулося 19.04.2023 р. Заняття по темі проведене з урахуванням методичних вимог та рекомендацій до лекційних занять з філософських студій. Були дотримані всі формальні педагогічні та методичні процедури: оголошена тема лекції і питання до обговорення; сфокусована увага на основних рекомендованих джерелах; зроблений короткий, але змістовний вступ; з'ясовані всі питання, що винесені на обговорення в плані лекції; після кожного питання підведені короткі підсумки, а в кінці заняття в режимі діалогу зі студентами здійснені загальні підсумки по темі. Проведена лекція відзначалася доброзичливою атмосферою, студенти мали можливість задавати питання і приймати участь в дискусії. Проблемний характер заняття був задіяний в якості ряду проблемних питань, які були поставлені студентам для осмислення і майбутньої дискусії на семінарі та в ході самостійних робіт. Інтерактивний характер заняття досягався засобами презентаційних матеріалів, які в повній мірі супроводжували та ілюстрували зміст питань теми, що опановувалася. Результатом заняття стали не тільки нові знання, здобуті студентами підчас відкритої лекції, але і сформовані світоглядні цінності, які допомагають молодій людині здійснити своє становлення як особистості.

Доц. Омельченко Ю.В., яке провів відкрите заняття з курсу «Філософські студії», 24.04.2023 р. «Людина в історії. Історія йде по колу, чи рухається вперед?» для студентів 3-го курсу, спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування», факультет економіки та управління У ході лекції лектор висвітлив наступні питання: історичний час і простір; суть циклічної моделі історії та її еволюція з давніх часів до сьогодення; «хвильові» концепції як різновид циклічних моделей історії; суть лінійної моделі історії та її еволюція від християнської історіософії Августина до прогресизму Просвітництва та сучасності; концепції «кінця історії» від есхатологічної до позитивної, як кінцевої мети справедливого суспільства; особливості естафетної моделі

історії; положення класичної і неklasичної парадигм історії; поняття «історія як учитель і суддя», закони історії, рушійні сили історії тощо. Під час лекції лектор на підтвердження тяглості традицій філософії історії наводив приклади із сучасності, звертався до близької для студентів економічної тематики, демонструючи дію законів історичного процесу на прикладі історії господарства. На початку лекції лектор зацікавив студентів темою, викликавши серед них дискусію про те, чи повторюється історія.

Проф. Колінко М.В., яка провела відкриту лекцію на тему «Проблеми дискримінації. Чи здатне людство позбутися хибних стереотипів?» для студентів 2 курсу спеціальностей Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти. Була прочитана 26.04.2023 р. Основним змістом цієї лекції стало:

1. Поняття і форми дискримінації.
2. Історико-філософський дискурс про рівність або нерівність статей.
3. Гендерні студії і фемінізм.

Визначено основні поняття теми, звернуто увагу на історичні витоки і причини виникнення дискримінації, показано розвиток ідей рівності на прикладі філософських текстів різних часів. Актуальна тема гендерної толерантності подана через філософське осмислення сучасних контекстів сприйнятті жіночого та чоловічого, процесів маскулінізації і фемінізації.

Доц. Хрипко С.А., яка прочитала відкриту лекцію «Добро і зло в просторі орієнтирів людського буття, мовленнєвої культури та філософського знання» 27.03.2023. для академічної групи ММб22140д (спеціальність – Музичне мистецтво). Питання для обговорення були:

1. Поняття добра і зла в просторі людського буття. Буденне (повсякденне розуміння добра). Добро в українській антропоніміці та мовленнєвій культурі. Протиставлення добра і зла. Проблема субстанційності даних феноменів.
2. Чесноти і вади як феномени. Розуміння факту доброчинства і вад в зрізі античної філософії : етичного раціоналізму, етичного евдемонізму, етичного гедонізму, платонізму, етичного релятивізму, етичного аскетизму.
3. Проблематика доброчинства в контексті етики християнської культури (добра новина).
4. Етика науки як проблема втілення добра і зла: ціннісна свідомість і освітня відповідальність

Проф. Пасько Я.І., який прочитав відкриту лекцію студентам 1 курсу спеціальності «Економіка — Економіка міста. Урбаністика». Тема лекції: «Філософське обґрунтування війни та миру». В процесі викладання теоретичного матеріалу лектором було поставлено кілька амбітних завдань пов'язаних з інкорпорацією даної теми в історико-філософський і соціально-філософський контекст. Професором були простежені взаємозв'язки та суперечності між базовими поняттями даної теми: війною та миром,

громадянським та «ідеократичним» суспільством», національною державою та імперією, цивілізованістю та дикунством, справедливістю і політичним порядком. Обґрунтована важливість базових теоретичних робіт І Канта, Т. Гоббса, Е. Вателя для формування модерного дискурсу та делегітимізації інституту війни. Обґрунтоване, в контексті російської агресії, важливість поняття «справедливої війни» для досягнення змістовного миру. Осмислено формування соціального інституту, який є важливим підґрунтям соціальної інтеграції українського суспільства та подальшої комплексної трансформації нашої держави. Лектор визначив певні методологічні орієнтири: поєднав теоретичні засади філософського дискурсу з практичними вимірами втілення справедливості і досягнення справедливого миру. В процесі спілкування зі студентами професор використовував методи «соціальної критичної теорії», «маєтики», «філософського діалогу», які сприяли налагодженню автентичної комунікації зі студентами.

Доц. Небожук Р.А., який провів відкрите заняття 01.05.2023 для академічної групи ПЛБ1-22-4.0д (спеціальність «Політологія») з навчальної дисципліни «Філософські студії: Релігієзнавство».

Тема заняття: «Сучасний стан релігійних вірувань та конфесій в Україні. Конституційно-правові основи забезпечення свободи совісті в Україні». На лекції було наголошено про конфесійну структуру та географію релігій в Україні. Мережа релігійних об'єднань в Україні та характеристики їх діяльності. Світоглядний та конфесійний плюралізм. Етноконфесійна ситуація в Україні та міжцерковні та внутрішньоконфесійні відносини. Вплив геополітичного становища України та системи міждержавних відносин. Подолання в умовах становлення Української державності негативних наслідків порушень прав громадян на свободу совісті. Демократизація відносин між церквою та державою в суверенній Україні. Законодавство України про свободу совісті. Тенденції державно-церковних відносин. Джерела вільнодумства. Поширення нових релігійних течій в Україні. Прогнози у сфері релігійного життя.

УХВАЛИЛИ:

1. Лекція професора Остащука І.Б. «Підготовка лекційного курсу» за науковим та методичним рівнем відповідає вимогам вищої школи.
2. Лекція професорки Ломачинської І.М. «Консцієнтальні війни у віртуальному просторі» за науковим та методичним рівнем відповідає вимогам вищої школи.
3. Лекція професора Додонова Р.О. «Пізній Л. Вітгенштайн і концепція буденної мови» за науковим та методичним рівнем відповідає вимогам вищої школи.

4. Лекція доцентки Мартин Р.В. «Феномен любові й природа краси» за науковим та методичним рівнем відповідає вимогам вищої школи.
5. Лекція доцента Омельченка Ю.В. «Людина в історії. Історія йде по колу, чи рухається вперед?» за науковим та методичним рівнем відповідає вимогам вищої школи.
6. Лекція професорки Колінько М.В. «Проблеми дискримінації. Чи здатне людство позбутися хибних стереотипів?» за науковим та методичним рівнем відповідає вимогам вищої школи.
7. Лекція доцентки Хрипок С.А. «Добро і зло в просторі орієнтирів людського буття, мовленнєвої культури та філософського знання» за науковим та методичним рівнем відповідає вимогам вищої школи.
8. Лекція професора Паська Я.І «Філософське обґрунтування війни та миру» за науковим та методичним рівнем відповідає вимогам вищої школи.
9. Лекція доцента Небожука Р.А. «Сучасний стан релігійних вірувань та конфесій в Україні. Конституційно-правові основи забезпечення свободи совісті в Україні» за науковим та методичним рівнем відповідає вимогам вищої школи.

3. Підготовка до проведення Всеукраїнської наукової конференції «Київські філософські студії-2023» (19 травня 2023 р.)

СЛУХАЛИ:

Завкафедри, проф. Остащука І.Б. про підготовку до проведення Всеукраїнської наукової конференції “Київські філософські студії-2023”.

ВИСТУПИЛИ:

Проф. Додонов Р.О., який відзвітував про підготовку до проведення наукового заходу. Станом на 9 травня на конференцію зареєструвалося понад 100 осіб. Професор запропонував встановити дедлайн по подачі тез – 11.05.2023 р. та після подачі відправити на перевірку на антиплагіат

Проф. Пасько Я.І., який зазначив про домовленість про виступи на конференції з представниками Литви, Польщі, США та Португалії.

УХВАЛИЛИ:

Взяти до уваги інформацію щодо підготовки до проведення Всеукраїнської наукової конференції «Київські філософські студії-2023» 19 травня 2023 р.

4. Підготовка до захисту кваліфікаційних робіт.

СЛУХАЛИ:

Завкафедри, проф. Остащука І.Б. про наголошення на прискорення підготовки кваліфікаційних робіт до передзахистів, які відбудуться 18 та 19 травня 2023 року.

УХВАЛИЛИ:

Взяти інформацію до уваги.

5. Сертифікація ЕНК

СЛУХАЛИ:

Завкафедри, проф. Остащука І.Б. про сертифікацію ЕНК.

ВИСТУПИЛИ:

Проф. Ломачинська І.М., яка представила свій курс – Філософські студії (3 курс, ЖУР). Експертами ЕНК були завідувачка кафедри журналістики Погребняк І.В. та д.філос.н, проф. Додонов Р.О. Курс оцінено на найвищий бал і рекомендований до сертифікації.

УХВАЛИЛИ:

Рекомендувати курс ЕНК Філософські студії (3 курс, ЖУР) до сертифікації.

6. Різне

СЛУХАЛИ:

Завкафедри, проф. Остащука І.Б. щодо розміщення програм іспитів II семестру на сайті факультету.

УХВАЛИЛИ:

Надіслати програми іспитів за II семестр на кафедральну пошту.

**Завідувач кафедри філософії
та релігієзнавства**

Іван ОСТАЩУК

**Секретар кафедри філософії
та релігієзнавства**

Владислав ШУТОЧКІН